

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Головного управління
Держпродспоживслужби
у Вінницькій області

19.03.2024 № 42-0

**ПОЛОЖЕННЯ
про управління фітосанітарної безпеки**

1. Управління фітосанітарної безпеки (далі – Управління) є самостійним структурним підрозділом Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області (далі – Головне управління) та підпорядковується йому.
2. Діяльність Управління спрямовується, координується і контролюється першим заступником начальника Головного управління.
3. Управління у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, дорученнями Прем'єр-міністра України, наказами Міністерства аграрної політики та продовольства України, дорученнями Міністра аграрної політики та продовольства України, його першого заступника та заступників, наказами Держпродспоживслужби, дорученнями Голови Держпродспоживслужби та його заступників, актами місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, Положенням про Головне управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області, цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами.
3. Управління складається з чотирьох відділів:
 - відділ карантину рослин;
 - відділ фітосанітарних заходів на кордоні;
 - відділ захисту рослин, фітосанітарної діагностики та прогнозування;
 - відділ контролю у сфері насінництва, розсадництва та якості зерна.
4. Управління очолює начальник – Головний державний фітосанітарний інспектор у Вінницькій області, який призначається на посаду начальником Головного управління за погодженням з Головою Держпродспоживслужби та звільняється з посади начальником Головного управління.
- У разі відсутності начальника Управління його обов'язки виконує один із заступників, про що зазначається у відповідному наказі.
5. Спеціалісти Управління за посадою є державними фітосанітарними інспекторами (крім спеціалістів відділу контролю у сфері насінництва, розсадництва та якості зерна) та призначаються на посади і звільняються з посад начальником Головного управління.

Повноваження Управління поширюються на територію Вінницької області.

6. Управління відповідно до покладених на нього завдань забезпечує реалізацію державної політики, а саме:

1) у сферах карантину та захисту рослин:

здійснює в межах своїх повноважень фітосанітарні заходи;

вживає заходів щодо охорони території України від занесення регульованих шкідливих організмів;

вживає заходів щодо виявлення, локалізації та ліквідації регульованих шкідливих організмів;

вживає заходів щодо запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів, на території України;

організовує впровадження екологічно безпечних для людини і довкілля методів та заходів щодо захисту рослин;

здійснює:

- державний контроль та нагляд, інспектування та моніторинг відповідної території, об'єктів регулювання;
- фітосанітарну діагностику, нагляд за розвитком, поширенням і шкодочинністю шкідливих організмів та розроблення разом із науково-дослідними установами прогнозів розвитку і поширення шкідливих організмів;
- інформування про фітосанітарний стан, строки та методи проведення захисних заходів;
- перевірки за додержанням підприємствами, установами, організаціями вимог законодавства щодо захисту лісів від шкідливих організмів, додержанням технологій та регламентів застосування засобів захисту рослин;
- державний контроль за:
 - дотриманням карантинного режиму і проведенням фітосанітарних заходів із карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, ввезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні об'єктів регулювання;
 - використанням біологічних контрольних організмів;
 - виконанням фітосанітарних заходів;
 - обігом пестицидів і агрохімікатів;
 - відповідністю встановленим законодавством вимогам щодо якості засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів, які завозяться в Україну, а також за додержанням регламентів їх застосування;

- наявністю посвідчення про право роботи з пестицидами у осіб, діяльність яких пов'язана з організацією робіт із зберігання та/або застосування пестицидів або з проведенням робіт з їх транспортування, зберігання, застосування, а також з торгівлею пестицидами;
- дотриманням регламентів зберігання, транспортування та застосування засобів захисту рослин;
- проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами нагляду за фітосанітарним станом рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту, місць зберігання та переробки продукції рослинного походження, а також захистом їх від шкідливих організмів, додержанням технологій та регламентів застосування засобів захисту рослин;
- проведенням профілактичних та винищувальних заходів щодо боротьби зі шкідниками у місцях зберігання запасів продукції рослинного походження;
- діяльністю розсадників, державних сортодільниць, оранжерей і теплиць, діяльність яких пов'язана з обігом рослин;

проводить екологічне та економічне обґрунтування доцільності захисту рослин від шкідливих організмів;

організовує та здійснює державний контроль за своєчасним проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами заходів щодо захисту рослин, додержанням регламентів застосування засобів захисту рослин;

контролює виконання загальнодержавних, міждержавних, регіональних цільових програм захисту рослин;

поширює серед громадян інформацію у сфері карантину та захисту рослин;

вносить подання до відповідних органів виконавчої влади про запровадження та скасування карантинного режиму або особливого режиму захисту рослин;

веде баланс потреб у засобах захисту рослин за асортиментом і обсягами їх виробництва в Україні та закупівлі за імпортом;

координує діяльність державних фітосанітарних інспекторів;

сприяє постійному навчанню та підвищенню кваліфікації державних фітосанітарних інспекторів;

2) у сфері насінництва та розсадництва:

здійснює нагляд (контроль) за:

- діяльністю суб'єктів усіх форм власності і господарювання у сфері насінництва та розсадництва (включаючи лісове, квітково-декоративне насінництво та розсадництво, насінництво картоплі, овочевих,

баштанних, плодових і горіхоплідних культур та розсадництво плодових, ягідних, горіхоплідних культур, винограду та хмелю), садівництва та лісових насаджень, які займаються виробництвом, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією і використанням насіння та садивного матеріалу рослин, а також за умовами вирощування садивного матеріалу, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією та використанням насіння і садивного матеріалу; дотриманням технології виробництва на етапах вирощування, збирання і післязбиральної обробки насіння і садивного матеріалу;

- дотриманням сортових та посівних якостей насіння, що реалізується суб'єктами оптової та роздрібною торгівлі;
- дотриманням суб'єктами насінництва та розсадництва державних стандартів, інших нормативних документів, веденням документації сортових посівів і насаджень, ділянок гібридизації насіння і садивного матеріалу, правильного відбору проб та вибірок для визначення якостей насіння і садивного матеріалу, оформлення документів на посівні та сортові якості насіння і садивного матеріалу, за введенням насіння і садивного матеріалу в обіг;
- сертифікацією насіння і садивного матеріалу;
- дотриманням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах і організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форм власності;

3) у сфері охорони прав на сорти рослин

здійснює державний нагляд (контроль) за:

- дотриманням юридичними та фізичними особами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин у сфері виробництва, використання, зберігання, реалізації та розмноження сортів рослин;
- збереженістю сортів рослин;
- веденням первинного насінництва власниками майнових прав інтелектуальної власності та підтримувачами сортів рослин;
- проведенням експертизи заявки на сорти рослин;
- ввезенням в Україну садивного матеріалу (насіння) незареєстрованих в Україні сортів рослин;
- дотриманням особистого немайнового права авторства на сорт, майнового права власника сорту, права попереднього користування і права при відновленні прав на сорт, права на поширення сорту в Україні;

4) у сфері контролю за якістю зерна та продуктів його переробки:

здійснює державний контроль за дотриманням зерновими складами регламенту зберігання зерна та продуктів його переробки у процесі зберігання зерна та продуктів його переробки;

здійснює державний контроль за якістю зерна та продуктів його переробки;

забезпечує проведення експертизи зерна та продуктів його переробки, а також приймає висновки щодо можливості їх подальшого використання або знищення;

7. Управління відповідно до покладених на нього завдань:

1) проводить фітосанітарні процедури щодо об'єктів регулювання;

2) визначає фітосанітарні заходи, спрямовані на запобігання поширенню, локалізації та/або ліквідації регульованих шкідливих організмів;

3) здійснює фітосанітарні заходи щодо запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів, на відповідній території;

4) здійснює державний контроль та нагляд, інспектування та моніторинг відповідної території, об'єктів регулювання;

5) проводить відбір зразків з партії рослин і рослинних продуктів для проведення фітосанітарної експертизи відповідно до закону;

6) проводить державний контроль за використанням біологічних контрольних організмів;

7) видає фітосанітарні сертифікати, фітосанітарні сертифікати на реекспорт та карантинні сертифікати на рослини, продукти рослинного походження та інші об'єкти регулювання;

8) готує інформацію для Держпродспоживслужби про порушення фітосанітарних вимог України країнами-експортерами та проводить розслідування за фактами отримання нотифікацій від країн-імпортерів у відповідності до міжнародних стандартів з фітосанітарних заходів;

9) здійснює контроль за проведенням фумігації (знезараження) особами об'єктів регулювання, які переміщуються через державний кордон України та/або кордони карантинних зон;

10) готує подання до відповідної державної адміністрації щодо запровадження карантинного режиму у разі виявлення карантинних організмів у межах області або подання про скасування карантинного режиму;

11) здійснює фітосанітарну діагностику, нагляд за розвитком, поширенням і шкодочинністю шкідливих організмів та розроблення разом із науково-дослідними установами прогнозів розвитку і поширення шкідливих організмів;

12) здійснює своєчасне інформування органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян, діяльність яких пов'язана з користуванням землею,

лісом, водними об'єктами, вирощуванням, реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та продукції рослинного походження, про фітосанітарний стан, строки та методи проведення захисних заходів;

13) вносить упродовж однієї доби до відповідного органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування подання про запровадження особливого режиму та відповідних заходів захисту рослин;

14) визначає обставини, межі території, час введення особливого режиму захисту рослин та заходи щодо локалізації і ліквідації особливо небезпечних шкідливих організмів, а також залучає в установленому законодавством порядку для цих цілей ресурси держави, а також ресурси підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян з попереднім відшкодуванням їм понесених ними витрат;

15) веде баланс потреб у засобах захисту рослин за асортиментом і обсягами їх виробництва в Україні та закупівлі за імпортом;

16) здійснює державний контроль за відповідністю встановленим законодавством вимогам щодо якості засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів, які завозяться в Україну, а також за додержанням регламентів їх застосування;

17) проводить державний контроль за дотриманням регламентів зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин;

18) проводить державний контроль за проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами нагляду за фітосанітарним станом рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту, місць зберігання та переробки продукції рослинного походження, а також захистом їх від шкідливих організмів;

19) проводить екологічне та економічне обґрунтування доцільності захисту рослин від шкідливих організмів;

20) сприяє виконанню загальнодержавних програм у сферах карантину та захисту рослин;

21) бере участь у проведенні науково-технічної, технологічної та інноваційної політики, впровадженні у виробництво науково-технічних досягнень та передового досвіду з питань карантину та захисту рослин;

22) готує подання до відповідної державної адміністрації щодо запровадження у межах компетенції особливого режиму захисту рослин на період масового розвитку і поширення особливо небезпечних шкідливих організмів або подання про зняття особливого режиму захисту рослин;

23) поширює серед громадян інформацію у сфері карантину та захисту рослин;

24) приймає участь у проведенні науково-дослідних робіт у сфері карантину та захисту рослин;

25) надає адміністративні послуги відповідно до чинного законодавства;

- 26) готує та вносить у встановленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства з питань, що належать до його компетенції;
- 27) проводить реєстрацію осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання;
- 28) приймає участь в міжнародних та державних проектах, семінарах, конференціях, тренінгах та інших заходах з питань проведення аналізу фітосанітарного ризику та інших питань у сферах карантину та захисту;
- 29) бере участь у розгляді звернень громадян з питань, що належать до його компетенції, виявляє та усуває причини, що призводять до подання громадянами скарг;
- 30) виконує інші функції, передбачені законами України, актами та дорученнями Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, іншими актами законодавства.

8. Управління має право:

- 1) проводити фітосанітарні процедури щодо рослин і продуктів рослинного походження та інших об'єктів регулювання;
- 2) перевіряти наявність документального підтвердження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони прав на сорти рослин, про ввезення дослідних зразків сортів для цілей експертизи заявки;
- 3) перевіряти наявність підтвердження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері насінництва та розсадництва, про ввезення зразків насіння і садивного матеріалу для селекційних, дослідних робіт і експонування;
- 4) затримувати згідно із законом об'єкти регулювання для інспектування та фітосанітарної експертизи, якщо вони переміщуються без відповідних фітосанітарних документів або у разі візуального виявлення у вантажі регульованого шкідливого організму;
- 5) проводити відбір зразків з партії рослин і рослинних продуктів для проведення фітосанітарної експертизи відповідно до закону;
- 6) здійснювати контроль за проведенням огляду в частині відбору зразків фахівцями фітосанітарної лабораторії та вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів);
- 7) видавати в межах своїх повноважень розпорядження, що підлягають обов'язковому виконанню, на здійснення фітосанітарних заходів;
- 8) надавати висновки органам страхування щодо завданих збитків внаслідок ліквідації карантинних організмів;
- 9) накладати у порядку, встановленому законом, адміністративні стягнення на осіб, винних у порушенні законодавства про карантин та захист рослин;
- 10) здійснювати заходи державного нагляду (контролю) відповідно до закону;

- 11) обмежувати, тимчасово забороняти або припиняти діяльність підприємств, установ, організацій усіх форм власності та громадян у разі порушення ними вимог технології та нормативно-правових актів з питань захисту рослин;
- 12) безперешкодно відвідувати підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадян, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, лісом, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту, а також з реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням рослин та сільськогосподарської продукції і сировини рослинного походження, з метою перевірки додержання законодавства про захист рослин та в установленому порядку відбирати зразки ґрунту, води, насіння, рослин, сільськогосподарської продукції і сировини рослинного походження та інших матеріалів для проведення фітосанітарної діагностики;
- 13) видавати обов'язкові для виконання розпорядження (приписи) про проведення підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами профілактичних і винищувальних заходів щодо захисту рослин;
- 14) забороняти реалізацію засобів захисту рослин, які не відповідають вимогам щодо їх якості;
- 15) проводити навчання з питань безпечного поводження з пестицидами та тестування за його результатами відповідно до Програми навчання осіб, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням, торгівлею пестицидами, затверджені Мінагрополітики за погодженням з МОЗ, Міндовкілля і Держпраці;
- 16) вимагати відсторонення від робіт осіб, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням, торгівлею пестицидами, які не мають посвідчення про право роботи з пестицидами, якщо обов'язок одержання ними такого посвідчення передбачено Законом України «Про пестициди і агрохімікати»;
- 17) залучати до виконання окремих робіт, вивчення окремих питань вчених і фахівців, спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), представників інститутів громадянського суспільства;
- 18) одержувати в установленому законодавством порядку інформацію, документи і матеріали від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності та їх посадових осіб, в тому числі від Державної фіскальної служби України про ввезення на територію, вивезення з території України та транзит товарів, рослин та продуктів рослинного походження, інших об'єктів регулювання, від Державної служби статистики України відповідні статистичні дані;
- 19) для виконання покладених на Управління завдань організувати наради, проводити семінари, конференції, створювати комісії та робочі групи;

20) проводити дослідження, в тому числі наукові, у сферах, що належать до компетенції Держпродспоживслужби України;

21) фіксувати процес здійснення планового (позапланового) заходу чи кожен окрему дію за допомогою засобів аудіо- та відеотехніки.

10. Управління під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з відповідною державною адміністрацією та органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями на території Вінницької області, в разі отримання відповідного доручення від керівництва Головного управління.

10. Начальник Управління:

1) здійснює керівництво діяльністю Управління і несе відповідальність за виконання функцій, передбачених цим Положенням;

2) організовує роботу, дотримання правил внутрішнього службового та трудового розпорядку і забезпечує виконавську дисципліну працівниками Управління.

3) визначає обов'язки і ступінь відповідальності працівників Управління, виходячи із завдань і функцій Управління;

4) розподіляє обов'язки між керівниками структурних підрозділів;

5) відповідно до законодавства подає пропозиції начальнику Головного управління про переміщення працівників, дострокове присвоєння рангів державним службовцям, заохочення та накладання стягнень на працівників Управління, вживає за необхідності заходів щодо підвищення кваліфікації працівників;

6) забезпечує дотримання працівниками Управління вимог законодавства України з питань державної служби та антикорупційного законодавства;

7) вносить подання до відповідної державної адміністрації щодо запровадження карантинного режиму у разі виявлення карантинних організмів у межах області;

9) вносить подання до відповідної державної адміністрації щодо запровадження особливого режиму захисту рослин у разі масового розвитку і поширення особливо небезпечних шкідливих організмів і потреби в додаткових заходах та ресурсах щодо їх локалізації і ліквідації у межах області;

10) забезпечує захист державної таємниці у напрямках діяльності Управління відповідно до чинного законодавства;

11) опрацьовує документи та виконує доручення, що стосуються питань Управління;

12) за дорученням керівництва Держпродспоживслужби та/або Головного управління представляє інтереси Держпродспоживслужби, Головного управління та Управління з питань, що належать до його повноважень, у судах в якості спеціаліста, третьої особи, органах державної влади та місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях.

11. Начальник Управління має право підпису:

1) документів у межах повноважень, визначених чинним законодавством у сферах карантину та захисту рослин, насінництва, розсадництва та якості зерна, а також у сфері контролю за якістю зерна та продуктів його переробки;

2) відповідей на запити управлінь, департаментів Держпродспоживслужби у сферах карантину та захисту рослин;

3) листів інформаційного характеру, адресованих органам виконавчої влади, місцевим державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям, а також щодо включення кандидатур фахівців до складу робочих груп, запрошень на наради, що проводяться Управлінням, подання інформаційно-аналітичних матеріалів, запити на отримання інформації, повідомлення тощо;

4) відповідей на запити органів влади, інших установ, суб'єктів господарювання, громадських об'єднань (крім відповідей на звернення та запити депутатів всіх рівнів, а також звернень та листів щодо оскарження дій та/або бездіяльності посадових осіб та керівників структурних підрозділів Управління).

12. Чисельність працівників Управління визначається штатним розписом Головного управління.

Начальник управління

Наталія САМБОРСЬКА